

Sjálvstýrisflokkurin

Útbúgvingarmiðdepil í Norðoyggjum

1. partur

Tað er eyðsæð, at um Norðoyggjar skulu mennast í framtíðini, nýðast vit at gera tað á hugaveri hjá komandi ættarliðum at búgva her. Ein tann tyðningarmesti spurningurin fyri ungfolk í dag, er møguleikin fyri útbúgvingum. Sjálvstýrisflokkurin fer í framtíðini, eins og hann altíð hevur gjørt, at arbeiða fyri at betra umstøðurnar at nema sær kunneleika í Norðoyggjum.

Vinnuligar útbúgvingar
Í dag eru fleiri vinnuligleikagevandi útbúgvingar í Klaksvík, enn nakrantíð áður. Tekniski Skúlin hevur umframt vanligu verkligu linjurnar víðka um valmøguleikarnar, soleiðis at tað nú er møgulegt at taka tekniskt studentsprógv í Klaksvík. Sjómannsskúlin hevur stóðuga tilgongd av næmingum, og sjóvinnuútbúgvingin, ið nú er kravd av teimum, sum vilja til sjós, hevur staðið seg væl. Kokkaskúlin, Húsarhaldsskúlin og Hondarbeiðsskúlin geva hvør í sínum lagi førleika antin til arbeiði, ella til

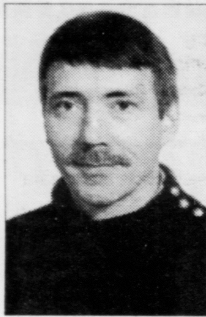
viðari útbúgving.

Trygdarskeiðið í Klaksvík útbygt

Sjálvstýrisflokkurin hevur í hesum valskeiði arbeiðt fyri, at viðkað um trygdarskeiðið í Klaksvík, og er hetta eyðnast í góðum samstarvi millum Sjómannsskúlan, KI, kommunu og við táverandi landsstýrismann Sámæl Petur í Grund. Brandskeiðið verður framyvir í Klaksvík, og kemur hetta í longdini at geva sparingar, bæði almennar og fyri einstaklingin, ið skal á skúlan.

Klaksvíkin tærvir ein fiskivinnuskúla

Tað er eftir mínum tykki sera hamiligt, at Fiskivinnuskúlin ikki varð lagdur í Klaksvík, sum annars vildi verið mest náttúrligt, tá hugsa verður um stóðuna hjá Klaksvík sum fremsta fiskivinnuøki í landinum. Sum er sær út til, at úrslitið er ein skúli, sum hóast góð úrslit at vísa á, ikki hevur nógv nýggjar umsókarar. Hetta kemst helst partvís av, at skúlin liggur avsíðis, men

kanska serliga av at útbúgvingin er ov breið. Útbúgvingin skal bæði geva næmingunum atgongd til hægri lestur innan fiskivinnu í t. d. Norra, samstundis sum hon skal geva teimum arbeiðsførleika á millumleiðarastøði á fiskavirkjum í Føroyum. Hesin bitin er helst ov stórur at gloypa í einari og somu útbúgving, og tí hava vit í dag eitt útbúgvingartilboð, sum tíverri ikki hevur so stóran áhuga millum tey ungu. Hetta

er stórt spell, tí stórvær tørvur er á vælútbúnum fólki innan fiskivinnuna, eins og alla aðra staði í samfelagnum. Skúlin átti eftir okkara tykki av verið fluttur til Klaksvíkar, og verið samskipaður við Tekniska Skúlan, Húsarhaldsskúlan og Kokkaskúlan til ein fyrsta floks mattekniskan skúla, sum skuldi útbúgva fólk til millumleiðarastørv á fiskavirkjum. Dentur skuldi verið lagdur á frálæru í góðskustýring og vörðmenning, soleiðis at vit alla tíðina kunnu fylgja við menningini innan altjóða fiskivinnuúdráttir. Í Klaksvík eru møguleikarnir at samstarva við allar greinir innan fiskivinnuna - betri enn nakra aðra staði í landinum, - og skúlarnir eru longu her. Fløgan hevði ikki verið stór, og úrslitið hevði verið ein málráttad útbúgving, sum hevði givið sera góðar arbeiðsmøguleikar aftaná.

Marg Heri Joensen,
vælvni á lista D

Privatisering

Í valskeiðnum, sum nú nærur er útrunnið, hevur orðið privatisering mangan verið havt á munni, nøkrum til fragd, øðrum til forargils.

Serstakliga Javnaðarflokkurin hevur havt ílt av at hoyra orðið privatisering havt á munni, og hevur enn tá uppundir lögtingsvalið sagt, at teir vilja stríðast imóti allari privatisering.

Ræðumyndirnar hava havt ein felagsnevna: »Teir vilja privatisera tað sum er yvirskotsgevandi.« Sjálvstýrisflokkurin er fyri, at samfelagið byggir á privata ognarrættin og á fyrirkastsemi hins einstakra.

Omanfyrirstandandi er tíkið beinleiðis úr stevnu-skrá Sjálvstýrisflokksins.

Men Sjálvstýrisflokkurin gongur eisini inn fyri neyðgarni almennari stýring.

Tá tosað verður um privatisering í okkara høpi, tá er tað ikki soleiðis at nakar skal kunna skúma flotan, meðan tað almenna situr eftir við tí sum hevur útreiðslur við sær.

Vinningurin sum hin privati fær, er munurin í rakstrinum á almennum hondum og rakstrinum á privatum hondum.

Er talan um rutu sum gevur tí almenna eitt yvirskot, so skal hann sum yvirtekur rutuna, gera tað fyrri eitt gjald, sum svarar í minsta lagi til tað yvirskoti, sum tað almenna fær í sínum rakstri.

Er hvegin talan um rutu, sum kostar tí almenna at reka, so skal hann sum yvirtekur rutuna, gera tað fyrri eitt gjald sum er minni enn tað sum tað almenna annars skal gjalda.

A henda hátt verður almenni sektorin ódyrari at reka, og hin privati fær fatur á peningi sum tað almenna annars ikki fær fatur í.

Sjálvstýrisflokkurin ynskir, at hin einstaki skal gjalda minni til felags hjúsarhaldi, so at hann hevur meira til privata hjúsarhaldi.

Sámæl Petur í Grund
landnevndarformaður og
vælvni Sjálvstýrisflokksins

Fiskivinna, vinna og føroyingurin

Sjálvstýrisflokkurin sigur í stevnuskrá síni millum annað soleiðis um fiskivinnu: **Mest loyva veiddi, tóknligar stýringar, friðing og tilgongd í veiðiorðum, eru saman við fiskiloyfum, bestu stovnsvarðveitandi politikkur til tess, at vit kunnu gagnnýta fiskastovnararnar burðardýgt við besta samfelagsbúskapi fyri eyga.** Ein slík skipan, uttan kvotur og uttan fiskidagaskipan, er løtt og ódyr at umsitja, og er uttan iva besta og mest virkna stýring, ið fáast kann í so fjølbroyttari fiskivinnu sum okkara.

Veidu ella fiskiloyvir, stongdar leiðir og legudagar eru nógv mikið av stýringarboðum. Einasti møguleiki fyri umsetilgeleika í eini slíkari skipan, er handil við fiskiloyvvum, og har ber til at gera nýggjar reglur fyri, um tey skulu kunna seljast og eftir hvørjum treytum.

Fyri okkum í Sjálvstýrisflokkinum er tað ræðandi, tá aðrir flokkar mæla til stórru umsetilgeleika av tí livandi og frá skaparnar hond givna tilfongu, ið svimur á grunnum okkara og er sjálvsagdur ognarlutur hjá øllum borgarum landsins og eigur tí ikki at verða givið nøkrum fáum at reka handil við.

Í Sjálvstýrisflokkinum hava vit ongantíð fjalt, at vit meta ikki fiskivinnuna á Føroyagrannum vera nógv

mikið lívsgrundarlag undir tjóðini. Var hon nógv mikið, vóru føroyingar ongantíð verðir farnir undir Ísland, Grønland, í Norðsjógvini, til Ny Foundlands, í Barentshavið o.s.f. Tí hevur flokkurin av øllum alvi roynt at varðveitt teir rættindi vit hava átt á fjárløndum.

Men áðanast má, at tað gerst alt trengri og trengri innan fiskivinnuna, ikki bert her hjá okkum, men alla staðin. Tað má sigast um føroyingar, at teir hava ikki fallið í fátt um ikki hevur verið rúm fyri øllum á heimliga arbeiðsmarknaðinum. Teir hava ferð eftir ferð víst, at teir eru fúsir at fara burtur í onnur lond, og hava vunnið sær sjálvum inntøku, men so sanniliga eisini samfelagnum ein tyðandi kærkomman og ókæypis útlutning.

Tað vóru teir, ið ikki var rúm fyri í bóndasamfelagnum, sum fyrst fóru við við útlendskum fiskifórum og síðani settu fótur undir egid borð og bygdu upp nútíðarsamfelagið Føroyar.

Tað er hugbirtandi, at tað tykist vera líkandi tekin at hóma innan oljuvinnuna. Ungir føroyingar nema sær kunneleika og fáa sær royndir innan hesa vinnu í útlandum.

Arbeidsmeigin innan oljuvinnu, sigling og partvís fiskivinnu kennir eingi landamørk, og fjárlækin hevur lítið at tíða. Tí fert úr føroyum

um morgunin og ert á arbeiðsplássinum um kvøldi, næstan líka mikið hvar á knottinum tað er. Vit eiga tí at ansa sera væl eftir at skattalógir og aðrar fyrirteytr eru soleiðis, at hesi fólk ynskja at verða búgvandi í Føroyum, og vit skulu hava í huga, at vit eru í harðari kapping við onnur lond, júst um at bjóða hesi arbeiðsmegi góðar bústaðarmøguleikar, latið okkum tí vera á varðhaldi.

Bestu heilsur, gott val, vel Sjálvstýrisflokkinn, lista D.

Absalon Absalonsen
vælvni Sjálvstýrisflokksins í Suðuroy

Fólkaatkvøða um framtíð Føroya

– ikki bert hástór orð og eingin gerð

Seinastu mongu árinu hevur almikið orðaskifti verið um sjálvstýri, loysing ella sambond, og vit mugu áðan, at sjáldan koma vit longur enn til tey hástóru orðini, ið sum ekkó úr fornar tíð minna okkum á, at heldur ikki hesaferð fer nakad veruligt at henda.

Til tess at koma burtur úr fastlesta støðuni, har Tjóðveldisflokkurin og Sambandið hvør í sínum lagi tryggja, at eingin broyting fram móti stórru sjálvræði og sjálvbjargni, hevur Sjálvstýrisflokkurin orðað eina verkætlan, ið hevur til endamáls at plúka allar sjálvstýrisfretir til samstarv og veruliga atgerð.

Løgtingssamtakt um fólkaatkvøðu

Grundarlagið fyri hesum samstarvi eigur at vera, at vit semjast um og samtykkja í lótinginum at hava fólkaatkvøðu um ríkisráttarlugu støðu Føroya um eitt ávíst áramál. Ein tíflik fólkaatkvøða nýðir tær veruligu sjálvstýrisfretirnar í Føroyum til at fara undir eitt realistiskt samstarv um treytr, innihald og grundarlag fyri einari nýggjar ríkisráttarlugu støðu, sum tryggjar, at tað eru føroyingar, sum ráða í egnum landi.

Hesa fólkaatkvøðu kundu

vit hóskandi hildið ár 2000, og í seinasta lagi ár 2004.

Føroyar áhugaverdar – ikki ein byrða

Tann ríki politikkurin má hava til endamáls at gera Føroyar áhugaverdar at samstarva við, og ikki til eina byrðu, sum tað er ein lætti at sleppa undan at bera.

Ætlan í fimm stigum

Fyrsta stigið í tí neyðuga politikkinum áðrenn fólkaatkvøðuna er, at vit fáa eina sterka, lønsama høvuðsvinnu, sum ikki kreivur studing. Skal høvuðsvinnan hava sosialhjálp, er hon ikki lønsom og sostatt ikki før fyri at breyðfæða fólk í landinum.

Ánnad stigið, sum vit skulu taka her og nú, er at seta treytr fyri lánøkta. Avmarkingar mugu gerast í heimildunum hjá lótingi og landsstýri at taka stór lán, sum komandi ættarlið skulu betala aftur. Vit vita í dag, hvat tað vil siga at knóga undir einari ótølendi stórar uttanlandsskuld. Somuleiðis eiga vit at samtykkja, at allar lótingsfíggarlógir, skulu javnvega og ikki hava undirskot.

Triðja stigið er, at Føroyar yvirtaka allar samráðingar við onnur lond um handil og annað samstarv landanna millum. Vit eru í dag í teirri

støðu, at fiskavørur, sum eru okkara einasta útlutningsvøra, verða boykottaðar av ES, og hetta er við vælsigils úr Danmark. Tí tað er Danmark, sum vegna Føroyar rekur okkara uttanríkispolitikk.

Fjórða stigið er, at vit fáa til vegu neyðug stýringarboð fyri peningapolitikkinum. Í lótnu eru peningamál felagsmál. Tað merkir í roynd og veru, at danir ráða. Tí hevur innlitid og eftirlitid í Føroyum við virkseminum hjá m.a. peningastovnunum verið ov lítið, og tí var tann ógvusligi bankahúsagangurin í 1992-93 møguligur. Hóast peningamál eru felagsmál, vísti veruleikin, at føroyingar standa einsamallir við ábyrgdini. Fimta stigið er, at allir sjálvstýrisflokkar til næsta fólkatingsval gera ein felags lista við einum ítøkiligum sjálvstýrispolitikki og við ítøkiligum treytum.

Soleiðis sum okkara fólkatingsumboð J. Eidesgaard og Óli Breckmann nú høvreggja sær á danatingi er stór skomm fyri Føroyar, og kann bara koma allari javnbjóðis samvinnu í framtíðini millum sjálvstøðugu tjóðirnar Føroyar og Danmark aftur um brekku.

Helena Dam á Neystabø
formaður Sjálvstýrisflokksins